Ч. 284 (14.181). Львів, четвер 24. жовтня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060, 149.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Яке майно „Народнього Дому" виставили на ліцитацію.

„Ґазета Львовска" з 23. жовтня ц. р. ч. 243. проголосила, що 30. листопада ц. р. в год. 9.30 відбудеться ліцитація майна „Народнього Дому" у Львові, а саме поля і ліса у селах *Білці і Костеневі*, перемишлянського повіту і сільської реальности у Білці. Викличча ціна маєтку села Білка 204.500 зол., маєтку села Костенів 38.900 зол., сільського господарства у Білці 9.600 зол. Ліцитація відбудеться у бюрі нотара Тадея Навроцького при вул. Баторія ч. 9.

Нова підвишка доходового податку.

У вівторок 22. жовтня ц. р. відбулась на Замку господарська нарада, в якій взяли теж участь колишні премієри Славек та Єнджеєвич. Кружляють поголоски, що новий уряд для ратування недобору буджету введе велику підвишку доходового податку від ріжноманітних доходів і платень, так, що це доведе до обнижки платень і доходів від 10 на 30 відсотків.

Міліон абісинських вояків на фронті.

ІТАЛІЙЦІ ЗДОБУЛИ ХАВЕЛІ.

ПАРИЖ, 23. 10. ПАТ. Абісинський уряд не заперечує вістки про те, **що італійці здобули Шіляре та твердить, що італійці не могли взяти полонених, бо у Шіляре абісинських військ не було**

Здобуття Шіляре і Даґнереі **запевнює італійцям владу над цілою округою Хавелі.** Здобуття цих місцевостей випростувало теж італійський південний фронт.

Абісинські війська ґрупуються в високих травах.

Офіційний італійський комунікат стверджує, що на фронті спокій. Продовжують праці над укріплюванням здобутих позицій. До Адуї прибув марш. Бадоліо.

В Адуї і містечках, що їх здобули італійці будуть висвітлювати на публичних площах, спеціяльно для тубильців, фільми, що представляють останні патріотичні маніфестації і маневри в Італії.

КЛОПОТИ НЕҐУСА ЗІ СВОЇМ ПОПЕРЕДНИКОМ.

ЛЬОНДОН, 23. 10. ПАТ. Подорожні, що приїхали до Найробі з околиць озера Рудольфа, якого північна частина межує з Абісинією твердять, що колишнього абісинського цісаря Сіджі Яссу перевезли під сильною ескортою до одної місцевости недалеко кордону англійської кольонії Кенія.

Сіджі Яссу в останньому часі був у фортеці Ґара Мулята в Ґаррарі, що лежить на недоступнім склоні гори. Колишнього цісаря перевезли до Ґари Мулята з Ґодзана після повстання раса Гайле в 1932 р.

Італійський наступ на південному фронті спричинив, що Гайле Селяссіе видав нові розпорядки, що унеможливилиб усі спроби схоплення Сіджі Яссу.

НЕВДАЧА АБІСИНЦІВ.

На північному фронті абісинські війська концентруються між Амба Аляґі і Макале. З огляду на лихі дороги і непогоду концентрація потребує бодай місяць. **Поважніші зудари будуть не скоріше як при кінці листопада.**

Згідно з абісинськими повідомленнями **війська Гайле Селяссіе потерпіли великі втрати у провінції Семін.** Абісинські вояки не зважаючи на заборону Джеджасмача Аелю напали на укріплену італійцями місцевість. Італійські скорострілі заподіяли їм великі шкоди. Більш як 100 абісинців згинуло. Джеджасмач Аелю ранений.

СКІЛЬКИ АБІСИНЦІВ НА ФРОНТІ?

ПАРИЖ, 23. 10. ПАТ. З Аддіс-Абеби повідомляють: На всіх фронтах панує настрій дожидання. Крім дрібних зударів і летунських розвідок, до більшого бою не прийшло ніде.

В долині ріки Вебі Скібелі розложився рас Деста з 200.000 людей.

АДДІС-АБЕБА, 23. 10. ПАТ. В районах Ґарару і Діредауа запанував повний спокій. Закордонні старшини зорґанізували поліцію. Абісинці горячково орґанізують санітарну військову службу. До Оґадену приїхав англійський лікар Бекстон з двома лікарями — европейцями і 50 абісинськими доглядачками. Вони привезли зі собою 70 скринь ліків.

У столиці зосереджуються нові війська. **Приїхав туди ґубернатор провінції Маґі з 30.000 людей, приїде ґубернатор провінції Волляґа з 35.000 людей. Війська ґубернатора провінції Ґофа вирушили на фронт, де зібралось вже більш як міліон абісинських вояків.**

АНҐЛІЯ ВІДКЛИЧЕ ЧАСТИНУ СВОЄЇ ФЛЬОТИ З СЕРЕДЗЕМНОГО МОРЯ.

ПАРИЖ, 23. 10. ПАТ. „Матен" повідомляє з Льондону, що англійці мабуть уже в найближчих днях відкличуть деякі одиниці британської фльоти з Середземного моря. Та в Льондоні здогадуються, що водночас теж Італія зробить те саме і зменшить на кілька тисяч свою сконцентровану армію в Лібії.

Чи морська конференція відбудеться вже у грудні?

ТОКІО, 23. 10. ПАТ. Аґенція Ренґо повідомляє: Британський уряд наміряє скликати до Льондону на 2. грудня морську конференцію, в якій участь візьмуть В. Британія, Зл. Держави, Франція, Італія і Японія. Японські кола прийняли цей проєкт досить холодно. Ті кола думають, що 2. грудня це трохи короткий речинець, щоб до цього часу можна було устійнити склад делеґації і що дату конференції повинні передискутувати всі заінтересовані великодержави, а не, щоб її визначувано одвостороннo. Японська адміраліція далі противиться якісному обмежуванню тонажу і калібру артилерії, коли водночас не переведуть кількостевих обмежень. Обсерватори думають, що японська відповідь на запросини на цю конференцію буде предметом оживленої дискусії між міністерством закордонних справ і адміраліцією

Вислід виборів до данського парляменту.

КОПЕНГАҐЕН, 23. 10. ПАТ. Вчорашні вибори до парляменту відбулись у всій Данії спокійно. Загалом віддано 1.646.128 голосів. Соціялдемократи здобули 68 мандатів (62), хліборобська лівиця 28 мандатів (34), консервативні 26 манд. (27), радикальна лівиця 4 манд. (14), народня партія 5 манд. (3) державна права партія 4 манд. (4), комуністи 2 манд. (2), данські національні соціялісти — без мандату. Партії, що підтримують уряд, мають 82 (76) мандатів, опозиція 66 (72) мандатів

ЗАГАЛЬНЕ ДОМАГАННЯ: АМНЕСТІЯ!

Найбільшим скарбом кожної людини поприжиття є її свобода. В новочасних зорганізованих суспільностях поза Совітами ці скарби є під охороною держави і за нарушення їх слідують тяжкі карні санкції, що їх означують і виконують в імені держави чи її суверена відповідні державні органи на основі засади: „nullum crimen sine poena" — і „nulla poena sine lege" (кожний проступок каральний і кожна кара в границях закону). З інституцією законної кари вяжеться тісно інституція амнестії, що її знали і застосовували вже в старовинних часах. Право амнестії прислуговувало звичайно суверенам держави або найвищим державним установам і то щодо індивідуальної або загальної амнестії. У новочасних демократичних державах признавання загальної амнестії засудженим чи тим, що їм грозить засуд, належить з правила до законодатних установ (парляментів), що діється шляхом окремого амнестійного закону. Індивідуальні амнестії засудженим або індивідуальні аболіції, себто припинення й застановлення слідства належать часто до особистих атрибутів влади голов держави, як теж і дарування наслідків карного засуду. Загальні амнестії оголошують звичайно з приводу великих державних чи національних подій, а в монархіях теж і з приводу замітних родинно-династичних приключень. Загальна амнестія обіймала або всі проступки й усіх проступників, або відносилася тільки до означеної їх катеґорії, що в амнестійному законі редаґували в цей спосіб, що деякі роди проступків виймали з-під амнестії. Істнує ще поділ на амнестії щодо звичайних кримінальних проступків і на амнестії так звані політичні, де мотивом конфлікту з обовязуючим законом були причини національного, політичного, релігійного, суспільного або суспільно-господарського характеру. За застосування політичних амнестій ішла і йде завжди найбільша боротьба і сьогодні її проголошування не є вже рідким явищем.

У Польщі від 1919 р. досі оголошено цілу низку амнестійних законів. Поминаю дрібні загальні амнестії, що відносилися звичайно до скарбових чи лісових проступків, або мали лише льокальний характер та обіймали польсько-німецькі взаємини (Горішній Шлеськ і польсько-німецький кордон). Тут спинюся тільки на амнестійних законах зі загальним характером з обовязуючою силою на терені цілої держави. Таких було досі в Польщі пять.

Першою загальною амнестією з означеними винятками проступків, що не підпадали амнестії, **був амнестійний декрет начальника держави Пілсудського з 8. лютого 1919 р., виданий** з приводу отворення законодатного сойму. Обнята тим декретом амнестія була доволі обмежена чи пак вужча, як у чергових амнестійних законах. Практичних наслідків за винятком Лемківщини, Холмщини і Підляша, Львова і Перемишля, для нас, українців, вона не мала, бо інші українські землі не були ще тоді під поль-

ською владою. В додатку арт. 3 цього декрету, проголошеного в часі польсько-української війни, вилучив зпід амнестії ділання, що мало на меті наразити на небезпеку польське військо супроти неприятеля і бунт зі зброєю в руці. Через це у карно-судовій практиці постанов цього декрету по занятті Східної Галичини польськими військами у половині 1919 р. або зовсім не пристосовували, передовсім щодо проступків політичного характеру, або тільки в обмеженій формі і то виключно до звичайних проступків.

Першим знову амнестійним законом, що його ухвалив законодатний сойм, зі загальним характером та з окремим підчеркненням амнестії щодо політичних проступків, **був закон про амнестію з 24 травня 1921 р. з приводу ухвалення конституції з 17. березня 1921 р.** Обсяг амнестії був доволі широкий, відносився до проступків, що підпадали під осуд звичайних і військових судів та адміністраційної влади з таксативним вичисленням в арт. 3. тих проступків — між ними шпіонажі і каригідного ділання в хосен чужої та на некористь польської держави (арт. 3. уст. а), які виключено зпід амнестії. Політичний характер амнестії підчеркнено в арт. 6. закону, де сказано, що амнестується у цілости або частинно проступки, що їх доконано виключно або переважно з політичних, суспільних або економічних мотивів. І цей закон не приніс для нас ширшої полекші у ділянці політичних проступків, бо їх польська судова практика підтягала з правила під постанову арт. 3, уст. а) як каригідне ділання в хосен чужої та на шкоду польської держави й амнестії не пристосовувала, хіба виїмково при відповідно корисній кваліфікації вчинку в конкретному випадку.

Черговим амнестійним законом був **закон про амнестію з 6. липня 1923 р. з приводу признання границь Річипосполитої.** Рямці цього закону були вже ширші, як попереднього, і в межах цього закону амнестовано згідно з постановою арт. 6. усі проступки, що випливали з національних політичних, релігійних, суспільних або суспільно-господарських мотивів, чим виразно підчеркнено політичний хаактер амнестії. Очевидно, і цей закон — як врештою й інші амнестійні закони — обіймав і кримінальні проступки. Вийнято зпід амнестії і тут в арт. 3, уст. а) шпіонажу і каригідні ділання на шкоду польської держави, а в уст. в) — це уведено вперше — проступки, що вели до розповсюднення засад комуністичного устрою або до улекшення його введення у Польщі. З цієї амнестії скористало у практиці дуже багато українських політичних вязнів, засуджених і у слідстві, і на її основі припинено чимало карно-судових справ з політичним підкладом супроти наших людей.

Дальше слідував **закон про амнестію з 22. червня 1928 р. з приводу десятиліття відзискання незалежности польської держави.** У ньому підчеркнено виразно політичну амнестію, зокрема в арт. 3. котрий відноситься виключно до часів польсько-української війни. Цим артикулом амнестовано у цілости проступки, доконані на терені воєвідств львівського, станиславівського і тернопільського в роках 1918 і 1919 та в першій половині 1920, зокрема проступки таксативно там вичислені, які австрійський карний закон уважав за політичні і підбурювання до них, а також проступки, які в цьому часі доконано в збройній боротьбі з польською державою або у звязку з цією боротьбою і з метою її підтримати, або в збройних національних боротьбах у звязку з ними і з метою їх підтримати. Цим законом зліквідовано зовсім перед карно-судовим форумом часи польсько-української боротьби з літ 1918 до 1. липня 1920 р. і на його основі вийшли негайно на волю наші численні політичні вязні. І ця амнестія залишила на боці шпіонажу й комуну.

Останнім зчерги був закон про амнестію з 21. жовтня 1932 з приводу уведення з днем 1. вересня 1932 р. одноцільного польського карного кодексу і права про проступки. Він вже не має політичної печати, бо не мають її польський карний кодекс і польський кодекс карної процедури, ані обовязуючий нині вязничний регулямін. Межі амнестії у порівнанні до трьох попередніх законів є тут дуже вузькі. Як оба попередні, і він має те саме протикомуністичне вістря.

Усі загальні амнестійні закони, крім першого з 1919 р., обіймають і адміністраційні проступки а закони з 1928 і 1932 р. теж і лекші скарбові проступки з карно-скарбового закону з 1926 р. щодо управи тютюну.

Від оголошення останнього амнестійного закону з 1932 р. у Польщі змінилося багато і то на гірше. Економічна кріза дуже значно поширилася і поглибилася. Зросло незвичайно на цьому тлі число проступків. Загострилась дуже боротьба на національному, політичному і соціяльному підкладі, потягаючи за собою численні конфлікти з обовязуючими законами і карно-судові чи карно-адміністраційні репресії. Незнана давніше загальна економічна нужда і повоєнна деморалізація творили пригідне підложе для масового поширення проступности. Відомий адміністраційний режім теж робив своє. Поліцію, політично-адміністраційні уряди, прокуратуру і суди загатили сотні тисяч ріжнородних карних справ. Попри дошкульні грошеві кари — в часі шаліючої крізи і нужди — заповнилися польські вязниці так, як ніколи ще досі. Вистане сказати, що нині у вязницях Польщі сидить значно **понад пятьдесять тисяч вязнів** — цифра майже подвійна від тої, що була ще перед трьома-чотирьома роками. На великі тисячі вязнів переступлена вже давно максимальна поємність вязниць. Зросли — очевидно — непомірно і грошеві видатки держави на удержання вязнів, і то тоді, коли в державних касах щораз більше гуляє вітер.

Амнестія — і то якнайширша — стала сьогодні просто **державною конечністю.** Не парадокс це, а дійсна правда, тужать за нею прокуратори і судді, бо не є у спромозі поладнати нагромаджені справи. Вязничні управи і вязнична служба раді би також дещо відітхнути від теперішнього навалу праці. Зрозумів це і міністер справедливости п. Міхаловський, колишній прокуратор у Бересті. Як повідомляє преса, він на недавній своїй конференції з премієром Славком на день чи два перед димісією кабінету поставив рішуче домагання видати амнестійний закон, доказуючи його конечність. Як подано у пресі, цьому домаганню спротивився п. Славек, що послідовно є вірний засаді торощення противника — як сам це колись сказав публично — аж до ломання костей.

Українське громадянство й українська публична опінія домагаються амнестії **однодушно і то в першу чергу політичної.** Національна боротьба потягнула у нас за собою тисячі жертв. Вязниці повні наших громадян, що у найліпшій вірі по свому боролися за національні, політичні й суспільні права і в цій боротьбі увійшли в конфлікт з обовязуючими законами. Кари були не тільки судові, але нераз і масові кари адміністраційні, які — зокрема останні — вимагають нині своєрідної ревізії. Бажання поправи невідрадних сучасних польсько-українських взаємин диктує одно — **амнестії для політичних і счеркнення адміністраційних кар.** Це створить — може більше, як що інше — пригоже підложа під психічне відпруження і причиниться чимало до скоршої та тривкішої нормалізації відносин.

Очевидно, Українська Парляментарна Репрезентація не спустить з ока справ загальної амнестії та у відповідний спосіб підійме її на парляментарній арені в часі найближчої звичайної соймової сесії.

Д-р Степан Баран.

Союз сумнівної вартости.

(Від нашого кореспондента).

Букарешт, жовтень 1935.

Загальна европейська колотнеча та неміч Ліги Націй вможливили Совітам — „ради загроженого миру та цивілізації Европи“ — вступити до Женеви. Серед подібних обставин вдалося Совітам наблизитись і до свого „реакційного“ сусіда — Румунії. Цей успіх завдячують не так „могутній силі та авторитетові своєї Великої Республики“, як новому укладові міждержавних відносин у Середній Европі та ревізіоністичній пропаганді. Колись самопевні Совіти мусіли з жалем зректися Бесарабії у користь Румунії, щоби забезпечити собі бодай один „тихий“ кордон. Але прийшов догідний момент, якого не міг проґавити Літвінов: він використав острах Румунії перед невдоволеними сусідами (Болгарія і Мадярщина), щоб переконати її про потребу приєднатись до совітського-чеського союзу. Очевидно, перед Румунією виринула відразу проблема не втратити „раз на все“ свою колишню найбільшу союзницю Польщу.

Так повстав совітсько-румунський союз. Однак його не скріпили досі ані культурні звязки Букарешту з Москвою, ані обопільні симпатії тих двох чорноморських суперників, а ще менше сприяють йому суперечні економічні інтереси обох держав.

Щоби закрити ті браки та відвернути увагу від фіктивних прикмет того союзу — обидві сторони захоплювались досі лише величавими куртуазійними актами.

Святочне відкриття на Дністрі мосту „Тітулеска“, святкування залізничої лучби з Москвою, зворот румунського скарбу (в якому находилося все, тільки не золото) — це дуже приємні речі, але їх замало, щоб зробити тривким румунсько-совітський союз. Крім довіря бракують тут ще економічні спільні інтереси. — Румунія та Росія мають ті самі сирівці, що їх зуживають для власних потреб тільки частинно, — а вивозити їх не мають куди.

Подібно стоїть справа з промислом. Ані якість совітських промислових виробів, ані скількість румунських — не задовольнять цих двох сусідів. Врештою, удержавлення торговлі та промислу у Совітах утруднює навязання торговельних взаємин. Так само ще не забулись удари, яких завдав совітський дампінґ румунським сирівцям (нафта, збіжжя, дрова, овочі і т. д.), і привів до загального зубожіння румунського селянства (86 відс. всього населення) та спізнив розвиток румунського промислу.

Якщо можна цей дефензивний союз ще від біди пояснити непевністю та напруженням міжнародніх відносин в Европі — то з погляду економічного він є аномалією. Але і військово-політична сторона союзу не находить серед румунських провідних кол ніякого захоплення. Всі політичні опозиційні угрупування (крім мініятурної соціялістичної партії) відносяться до військового союзу з Совітами неприхильно, а то й ворожо. Не згадую вже крайньо-правих партій Кузи-Ґоґи Вайди, Кодріяна, які свого часу виступали засадничо проти всяких переговорів зі Совітами.

Протисовітський настрій румунської публичної опінії виявився у виступі опозиційного лідера проф. Жоржа Братіяну, який вніс до парляменту запит у справі військового союзу зі Совітами. Цікавий цей протисовітський виступ не тільки тому, що заколотив „спокійну москвофільську атмосферу“ у палаті Стурди (міністерство закордонних справ), але й тому, що пригадує румунському загалові минулі союзи з Москвою та остерігає перед традиційною російською „вірністю“. Братіяну (професор історії в університеті у Яссах) влучно характеризує союзницькі здібности Москви: Підчас визвольної війни у 1877. р. заключили румунські князівства військовий союз із Росією — проти Туреччини. Але цей договір пояснювали собі москалі по свому: заняли 3 повіти полудневої Бесарабії, які належали слабшому союзникові зброї — румунам. Ця зрада православного опікуна розчарувала румунів, ставши для них своєрідним „переяславським мементом“. У 1916. р. союзницька російська армія грозила окупацією Молдави та гирла Дунаю. Тільки большевизація російської армії оспасла Румунії такий союзницький подвиг Москви.

Ясно, чому у свому запиті проф. Братіяну висловлює гіркий сумнів:

„Коли дозволимо на перехід російських військ (до Чехословаччини) та їх побут на румунській території, то чи дотримає тоді Совітська Росія свого слова?! І чи вірить хтось, що червона армія перейде Дністер та Прут лише для оборони нашого Семигороду?!“

Побут совітської армії на румунській території загрожує істнуванню держави, бо рівняється фактичній окупації. Очевидно, що разом із вій-

...сковими частинами Совітів прийде й розклад румунського суспільного ладу. Військовий союз з Совітами віддалює теж Румунію від її союзників, та передовсім від Польщі і Югославії (що й досі не нав'язали дипльоматичних зносин із Совітами).

Виступ проф. Братіяну оправданий не тільки досвідом минулого та розумною оцінкою наслідків військового союзу з Совітами, але також нахабною сучасною комуністичною пропагандою у промислових осередках Румунії. Нахабність комуністичної пропаганди вплинула на протвережіння настроїв. Радянофільський настрій в Румунії, що його роками плекала радянофільська жидівська преса та зацікавлені заграничні коле (французські і чеські, фракмасони, II. та III. Інтернаціонал і т. д.) — раптом підупав.

Відчули це Совіти і пересунули „на пізніше" урочисту подорож міністра Тітулеска до Москву і відкликали відвідини совітських летунів на міжнародньому летунському мітінґу, що відбудеться 27. ц. м. у Букарешті. А на останні румунські маневри, що велися на Буковині, не запрошено совітського аташе.

Навіть і румунське міністерство закордонних справ відноситься вже більше стримано супроти дальшого поглиблювання приязни з Совітами та видало комунікат, в якому спростовує вістку про заключення військового союзу з Москвою. Відкриття парляменту, що відбудеться в половині листопада, не виключає дальших несподіванок у цій справі. Очевидно — тайними залишаться дипльоматичні куліси: адже годі уявити собі, щоби не було контракції тих держав, які не можуть дивитися байдуже на румуно-чесько-совітський бльок. Відвідини мадярського премієра Ґембеша у Берліні і лови з участю п. Рібентропа у Польщі є промовистим доказом цього!

Д-р О. П.

Закарпаття.

„ПАЛЕНІЄМО ВІД СОРОМУ".

Як ми вже заповідали, епископ Стойка в Ужгороді став видавати свій власний часопис — тижневик „Неділю". Новий орган заступає т. зв. тутешній напрям, себто він ставиться вороже і до українського і до москвофільського руху на Закарпатті. Зате в „Неділі" не буде нічого проти Мадярщини, бо в ній пишуть люди, які, називаючи себе русинами, пересякли наскрізь мадярською культурою. Появі „Неділі" присвячена в найновішому числі „Українського Слова" передова стаття п. н. „Паленіємо від сорому", якої автор, греко-кат. священик, протестує дуже рішуче проти „жахливо-неграмотної" ґазетки, що має за завдання „припинити культурний і національний розвій українського народу на Закарпатті".

ПОЧАТОК КІНЦЯ.

Вже перед кількома місяцями рознеслася вістка, що „Русскій Народний Голос" перед ліквідацією — за багато коштує тих, що дають на нього гроші, а мало хто з місцевих його читає, хоч „Русскій Народний Голос" і виписує, що його читає та до нього дописує увесь карпаторуський нарід. Перед кількома місяцями перемінили цей часопис із денника на видання двічі в тиждень. Тепер його далі ліквідують: за цей місяць уже не виплатили йому допомоги і **від нового року він перестане зовсім виходити**, бож що кацапське — не може само істнувати, а мусить мати чужу підтримку.

Перед смертю „Р. Н. Г." ще в кожному числі нападає на українців. Прости, Господи, усопшому рабу його прогріхи! („У. Сл.").

КОНГРЕС „УЧИТЕЛЬСКАГО ТОВАРИЩЕСТВА" В МУКАЧЕВІ.

Дня 13. жовтня ц. р. відбувся шумно заповіджений конгрес москвофільського учительства в Мукачеві. Приявних на салі було з 700 осіб; кілько було з того учителів, годі сказати, бо були між учасниками судді, урядовці всяких родів і селяни. Число подане кошицьким радієм, що було 900 „русскіх учітельох" — неправдиве.

Зібрання отворив предсідник Товариства Шпеник. Найперше витав ґубернатора і заступників урядів, - інсп. Вондрачка, заступника Краєвої Управи, заступника епископа кан. Лещишина і гостей. До ґубернатора промовляв: Пане ґубернаторе, ми підемо з вами, але чекаємо, що будете підтримувати нас і наші традиції. — До заступника епископа казав: Церква підтримувала завжди традиції і далі так буде. До інсп. Вондрачка: Ви наш прихильник, хоч строгий, але справедливий...

Після того йшли численні привіти, потім „звіти", в яких не було ні слова про діяльність „Товарищества". Принявши цілу низку резолюцій, м. ін. з протестом проти українізації, зїзд вибрав нову управу Т-ва в числі кількадесяти осіб. Головою Т-ва вибрали учит. В. Шпеника.

Про цей зїзд читаємо в „Українському Слові" таке:

„Хто зявився на конгресі? Були тут люди відомі з того, що вони 100-відсоткові мадяри, були тут старі люди, були тут і молоді полазники, що ходять на зібрання й українського учительського товариства, відповідно до того, який інспектор над ними, люди відомі із своєї безхарактерности. Захоплення не було ніякого. І не могло бути! Всі ті люди не прийшли творити нові цінности, а привела їх на зібрання одна ненависть проти народньої мови. Тим більш не було захоплення, що й аранжери не мали його і поза нарікання не були всилі вийти. Творчої ідеї не було. Найзамітнішою річчю були овації, які роблено двом людям: д-рові Фенцикові й інспекторові Вондрачкові, тяжко сказати, кому більше. Ці овації найліпше характеризують заміри, цілі й ідеї конґресу. На жаль, до нині не всилі наші русскі зрозуміти справи ясно, як сонце, а саме, що інсп. Вондрачек любить русских таксамо, як і українців: і одних і других нагнав би на сто вітрів, щоб тільки мав силу, а на їх місце наставив би одних чеських учителів. Пощож стільки рабства?"

ПОСВЯЧЕННЯ ВЕЛИЧАВОЇ ЦЕРКВИ В МИХАЙЛІВЦЯХ.

Дня 29. вересня ц. р. у Михайлівцях на Закарпатті відбулося урочисте посвячення новозбудованої великої церкви св. Духа при монастирі оо. Редемптористів. Посвячення церкви довершили епископи Олександер мукачівський і Микола Чарнецький з Волині. На посвячення прибуло багато процесій з околичних сіл і з відаленої Пряшівщини, так що всіх учасників було к. 20 тисяч. Як відомо, проект церкви виконав архітект Володимир Січинський у византійсько-українському стилі. Будова звертає на себе увагу як своїми розмірами (на 1.500—2.000 вірних), так і технічним виконанням, бо майже ціла залізо-бетонова.

Свято посвячення церкви відзначили дуже прихильними замітками всі українські часописи на Закарпатті і ціла низка чеських та словацьких ґазет, називаючи нову церкву найкращою на Закарпатті і Сх. Словаччині. Праський найбільший ілюстрований тижневик „Пестри Тидень" (ч. 41 з 12. жовтня) приніс образки самої церкви й акту посвячення.

Велика Британія заявляє: „Мир світа — або знищення".

Важлива промова британського міністра закордонних справ.

ЛЬОНДОН. 23. 10. ПАТ. Вчора зачалася в англійському парляменті дебата над закордонною політикою В. Британії. Зібрана перед парляментом юрба дожидала приїзду міністрів і чільніших послів, витаючи їх окликами вдоволення. В палаті були зайняті всі посольські місця до останнього. Ґалерії для дипльоматичного корпусу, членів палати льордів, преси і публики вщерть виповнено.

Сер Самуель Гор зачав свою промову, складаючи чолобитню Гендерсонові. Після цього вступу міністер перейшов до властивої теми. Він пригадав калейдоскопний хід подій в останніх трьох місяцях і підкреслив, що британська політика льояльности щодо ліґових зобовязань має признання майже всіх послів. **Міністер заявляє, що може ствердити, що це є політика величезної більшости громадян краю.** Ця підтримка не обмежується тільки до самої Анґлії. Непохитна солідарність британської імперії та імпозантна однозгідність усіх британських домініїв це відрадні й радісні прояви. Нехай цей факт, що має найбільше значіння запамятають собі короткозорі пророки, що вже передсказували упадок і розвал британської імперії.

Потім обговорюючи вартість системи збірної безпеки міністер Гор зазначив, що від самого початку було ясне, що ця система не може скоро ділати. Бо збірна акція означує спільну мету і спільні рішення 50 найріжнородніших держав.

Не можна твердити, що Ліґа Націй збанкротувала, доки успішно не випробовано постанов договору. „Тепер — говорив міністер — якраз пробуємо застосувати їх і коли йде про британський уряд, то скажу, що щиро хочемо довести до того, щоб вони були успішні. **Бо ми є переконані, що цілий світ, а головно Европа, стане перед безприкладною небезпекою, якщо згалані цілі заведуть. На початку цього століття кинули гасло: „Влада над світом або затрата" тепер ми проголошуємо: „Мир світа або знищення".**

В. Британії йшло тільки про те, щоб перевести постанови договору Ліґи, а не про імперіялістичні інтереси, хоч анімозії щодо фашизму були їй зовсім чужі. Кожний край мусить рішати про свою форму правління. В. Британія не має найменшого наміру встрявати у внутрішні справи інших народів.

Гор виступив з гарячою обороною міністра Ідена зазначуючи, що між ним і Іденом є тільки ця ріжниця, що сер Гор не має в такій великій мірі тої особистої принади, що характеризує Ідена. (Цю увагу палата прийняла проявами нестримуваної веселости).

Щодо мілітарних санкцій мін. Гор підкреслив, що їх можна, так як і господарські санкції, застосувати тільки збірно. Досі ще ніколи не було в Женеві умовин до того, щоб добути звірну згоду на такі санкції.

Лейбуристи і ліберали зсолідаризувалися з промовою сера Самуеля Гора та заявили, що край однозгідно підтримує конечність інтервенції Ліґи Націй.

Робітничі заворушення на острові св. Вінкентія.

ЛЬОНДОН, 23. 10. ПАТ. У Кінґставн (столиця острова св. Вінкентія, одного з британських Антилів) прийшло вчора до поважних заворушень. Заведени виїмковий стан. Вночі у ударах між поліцією і робітниками убили трьох маніфестантів, 8 поранили. Також поранено 6 поліцаїв. Кілька крамниць і домів обрабували. Ґубернатора Ґрірра, що його стерегли робітники в його домі звільнили коли він прирік, що погоджується відбути з робітниками нараду.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

СЕКЦІЯ КНИГОВОДЦІВ ПРИ СОЮЗІ У. ПРИВ. СЛУЖБОВИКІВ.

В одному з недавніх наших „оглядів" пода-
ли ми, що українці-книговодці творять свою ста-
лову організацію. Одначе ця справа взяла дещо
інший оборот; а саме організація не буде само-
стійним товариством, як це задумано в почат-
ках. Вона буде секцією при загальній організа-
ції прив. службовиків „Супруга", користуючись
автономією в ширині, яку дозволяє статут цієї
організації. Вибрана комісія має скласти пра-
вильник секції і занятись її реєстрацією. до якої
закликає „Службовик" у найновішому числі всіх
наших книговодців. У цьому ж числі „Службови-
ка" видрукована теж стаття, в якій автор, К. Ко-
берський, обговорює проект закону про книго-
водців, що його випрацював „Звойнзек Ксенґо-
вих". Цей проект, що обмежує доступ до праці
книговода і вводить ріжні „фільтри", є — як у-
сякі подібні йому проекти — для українців неко-
рисний, ба навіть шкідливий.

Польська хроніка.

ПІСЛЯ ЗМІНИ ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ. — ОЦІНКА РОЛІ МІН. КВЯТКОВСЬКОГО.

Зміна польського уряду, особливо зміна в ресортах господарських (міністерство скарбу і міністерство торговлі та промислу) викликала ріжні міркування в польській і жидівській пресі. Великі економічні завдання, що їх виконання намічують у Польщі на найближчий час, примушують докладніше аналізувати ці зміни і приглядатись новим реалізаторам господарської програми. Зокрема замітний факт, що мін. Квятковському віддано два становища: віцепреміера і міністра скарбу. Цікаві міркування з цього приводу помістив орган санаційної консерви „Час". Він передбачує, що ця кумуляція становищ вяже справу буджету зі справою валюти і кредиту та спричинить „більш економічно-фаховий підхід до питань господарської політики". В дальшому, пише „Час", що „звязання обовязків віцепреміера-керманича госп. політики з обовязками міністра скарбу позволяють сподіватись, що політика Польщі йтиме по лінії солідарности інтересів поодиноких госпол. груп, рахуючись із засадничими питаннями". Орган консерватистів з признанням приймає до відома обєднання обох становищ і з повною повагою ставиться до особи мін. Квятковського.

„КУРС НА ЗДІБНУ ЛЮДИНУ"

Відомий господарський публіцист Ст. Лявтербах, якого статті часто появлялись на економічній сторінці „Газети Польської", почав видавати тепер двотижневик п. н. „Політика Господарча". В першому числі поміщена між іншим стаття Гайман Ярецького під виписаним вище наголовком. Автор слушно підкреслює, що найкраще наставлення господарської політики — це гасло: фронтом до справного господаря, до здібної людини. „Не є суттєвим те, чи людина мала чи велика, сіра чи барвна, але те, чи вона творча". Шкода, що автор не взяв під увагу теж релігії чи пак національности, критеріїв, що стають нераз гальмою у розвою творчої підприємчивости громадян Польщі..

„НАЧАЛЬНА ГОСПОДАРСЬКА РАДА".

Господарські кола сподіються, що незабаром буде створена інституція під назвою „Начальна Господарська Рада". До неї ввійдуть представники Палат: Промислово-Торговельних, Реміснічих, Хліборобських і Праці. Що правда, Палат Праці ще нема, але мають швидко повстати. Н. Г. Рада буде представляти синтетичну думку громадянства в усіх актуальних господарських справах.

Світова хроніка.

ГОСПОДАРСЬКІ НАСЛІДКИ СХІДНО-АФРИКАНСЬКИХ ПОДІЙ.

Першорядним питанням, яким морочить собі світ голову, стало те, що дасть із господарського боку війна Італії з абісинським цісарством. Відповідь не легка, тимбільше, що покищо годі передбачити навіть справжній зміст проголошених санкцій супроти Італії. Та проте навіть поважні господарські органи віщують, що теперішна війна принесе велике оживлення господарства в цілому світі. Зріст продукції в ріжних країнах Европи й Америки, спричинений попитом Італії й Абісинії, буде, кажуть, зворотною точкою у загальній кризі. Важне те, що в господарське життя будуть введені нові вартости, вартости — що так скажемо — дрімучі, в роді концесій на майбутню експльоатацію природних багацтв Абисинії, тощо. Ріжні вісти, яких безліч тепер у пресі, про сильніше биття продукційного пульсу в ріжних країнах, можуть навіть викликати думку, що світ потребував інекції у формі війни.. Навіть на безнадійних збіжевих ринках появилася звишкова або бодай сильна тенденція, а ціла низка артикулів, що з трудом находили попит, тепер ідуть, розбуджуючи надії на „конюнктуру". Як ця конюнктура виглядатиме у всесвітньому розмірі — це важко сказати. Та одно можна відгадати, а саме, що деякі держави (в першу чергу Німеччина) свій стан поліпшать, користаючи зі своєї „невтральности" і непричасности до санкцій, а деякі (ось як Англія) свій стан погіршать, змушені боронити свій кольоніяльний стан посідання, свій престіж і тези про безкорисність ролі „напасника".

ПОГАНІ ВИГЛЯДИ НА СТАБІЛІЗАЦІЮ ВАЛЮТ ЧЕРЕЗ ІТАЛІЙСЬКО-АБІСИНСЬКУ ВІЙНУ.

Про справу стабілізації валют говорять і пишуть в останньому часі дуже багато. Закінчення монетарної анархії вязали з подорожю ґубернатора Анґл. Банку Нормана до Америки і з приїздом американських емісарів до Европи. Висказувались уже на цю тему міністри Чемберлен, Морґентав, Бонне, а навіть імя польського міністра Завадського вязали з ідеєю стабілізації, а Варшаву намічував дехто як місце конференції у цій справі. Економічний Комітет Ліґи Націй видвигнув стабілізацію валют на начальне місце світової господарки. Поважною перепоною в цій акції стає тепер італійсько-абісинська війна, яка спричинила нову політичну й господарську непевність. Італійський лір поважно загрожений, до того і голяндський фльорен дальше не викликує довіря до своєї стійности. Недавній зїзд директорів емісійних банків у Базилеї — особливо неофіціяльні розмови на цьому зїзді — виявив щодо стабілізації у недалекому часі повний песимізм.

СТАБІЛІЗАЦІЯ СОВІТСЬКОГО ЧЕРВІНЦЯ.

Велике зацікавлення у світі викликала заява комісаря фінансів СССР Гринька про намір стабілізувати совітську валюту. При своєрідній грошевій системі Совітського Союзу, що не дозволяла схопити справжньої вартости червінця, треба вважати це реформою, яка глибоко мусіла врізатись у господарське життя большевицької країни. Низьке покриття (15 відс.) совітської валюти вимагатиме при стабілізації обниження її золотої вартости.

В. Н-вич.

Д-Р ВОЛОДИМИР ЗАЛОЗЕЦЬКИЙ. 2)

Ретроспективна вистава

УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА

за останніх 30 літ в Національнім Музеї у Львові

Перегляд на виставі був би теж ліпший, якби катальоґ був не позбучний в хрональоґічний і вказував мистецькі напрями. Він став би тоді для глядачів дійсно повчальним провідником.

Тяжко глядачеві зорієнтуватися в початках мистецьких здобутків зперед 30 літ. Нелегко дійти до їх джерел; тільки тут і там бачимо якийсь струмочок. Навіть тяжко виказати тісний звязок із західним мистецтвом, який розуміється від переломового XVIII. ст. безперервно аж до нинішнього дня діла.

Слабо заступлений поромантичний натуралізм. У нас він проявляється в побутовім напів сільськім жанрі. Не робітник при машині, не міський пролетар як на заході, а сільська побутовщина стає тематикою натуралізму. Заступлена вона на виставі тільки малими експонатами **Красіцького** (Дідусь) і **Макушенка** (Бабуся з внучкою). Разом з тими першими проблесками натуралізму (радше доместикованого натуралізму) починає ділати нове освітлення, яке згодом веде до пленеризму.

Цей натуралізм найшов свій вираз також в історичнім малярстві. Він репрезентований (з деяким опізненням) на виставі двома малярами: **Манастирським** та **Івасюком**. Козак Манастирського це вірна студія за моделем і передача історичної вірности одягу, строю, зброї, ба навіть деякого історичного типу. Шкода, що шкіц образу **Івасюка** „Вїзд Хмельницького" так зле висить. На ньому ми переконались би, що цей шкіц у дечому живіший, безпосередніший, ніж оригінал. В тих образах пробиваються з великим опізненням відгуки історичних шкіл як мінхенської, париської, краківської.

Передімпресіоністичну фазу заступають добре дібрані експонати **Сосенка**. Мінхенська і париська традиція віллялися тут в одно русло високої мистецької культури. Портрет дами належить чи не до кращих зразків української портретистики на переломі минулого століття. Решта образів проявляє ніжність і тонкість приумушеної кольористики.

Ліпше можна було дібрати праці **І. Северина** особливо краєвиди (італійські) з нахилом до сецесіонізму. Портрети сентиментальних гуцулок, які нагадують Аксентовича не вистарчають для повної характеристики. Але царює в тій добі натуралізму і вчасного імпресіонізму рішуче **І. Труш**.

Шкода тільки, що не вибрано характеристичніших краєвидів напр. з Криму або із Сходу. На перше місце вибивається ліс з 1905. Миготіння сходячого сонця, зеленаві півтіні між листями, уся безпосередність і невхопленість раннього настрою ліса надають цій картині риси високого мистецтва. Супроти нього блідне популярний Дніпро.

Цю натуралістичну та вчасно імпресіоністичну добу репрезентує ще ряд інших мистців у ріжних часах і фазах їх творчости. В портреті ядерний **Курилас** (портрет Ґорука) та **Буцманюк** (портретова студія з 1927). Слабше репезентує цю фазу „Дівчинка" **Кульчицької**. Крім цього є ряд інших експонатів тої мистецької фази репрезентованих головно в двох групах у варшавськім „Спокою" та у краківськім „Зареві". На жаль через зле приміщення не виступає добре один із ліпших кольористів тої фази **Анастазієвський**.

Добре заступлена імпресіоністична фаза. В ній пробиваються дві головні течії: французька і школа Новаківського. Французький напрям заступлений є головно: Глущенком, Грищенком, Перебийносом, Хмелюком. Згадані малярі дали першорядні експонати. З них видно незвичайно далекойдуче (нераз аж до затрати власного мистецького оригінально-творчого „я") засвоєння манери найліпших французьких майстрів, як Мане, Ренуара, Сезанна, Пікасса, у декого Ван Ґоґа, Констабля й ін.

Вибиваються на перше місце краєвиди **Грищенка** (море, корсиканський пейсаж), де в барвах підхоплена жагучість південної атмосфери, змінність кольориту Середземного моря, жіночий акт **Глущенка**, який пухким запашним кольором нагадує найбільше Ренуара або Деґа і сміли у барвах портрети **Хмелюка**. За слабо заступлений на жаль **Перебийніс**.

До неоімпресіоністичних картин можна зачислити **Іванцева** (Заграва) з картиною рибалки вночі, де далеко посунений поентілізм у роді Севра і **Борачок** у своїй композиції — хоч він репрезентує дещо іншу фазу того самого неімпресіонізму. Вплив французький (може посередній) проявляється також у квітах **Громницького** (Прага), які належать до одних з найліпших мертвих натур у тім жанрі на цій виставі.

Важче означити місце маляреві гарної поверхні і сальонової гладкости п. **Масютинові**, який заступлений портретом п. А. Левицької.

(Докінчення буде.)

Фальшиві підозріння чи фальшиве виправдування.

Ще про пляновані паради на 22. листопада у Львові.

Як можна було сподіватися, з негайною реакцією на наші рішучі застереження проти плянованих голосних польських маніфестацій за день 22. листопада ц. р. виступив злегка полинялий санаційним сосом ендецький „Кур'єр Львовскі", справжній виразник тих кол, які завжди готові до всілякої протиукраїнської диверсії під плащиком патріотичної тромтадратії. Цим разом „Кур'єр Львовскі" у довгенькій статті „Фальшиві підозріння" старається переконати (кого?), що пляновані маніфестації на честь здобуття від українців Львова — це „внутрішня справа" поляків, що ті маніфестації проти нікого не звертаються, лише віддають належну честь польській зброї і польським героям та що ніхто не має права до таких „внутрішніх справ" мішатися.

Важко полемізувати з автором, який удає наївного і робить міну, наче він вірить у чужу наївність. Маємо краще поняття про автора тієї статті, п. Клявдія Грабика, і тому не маємо найменшого сумніву, що він чудово розуміє, у чому річ. Спростовуємо передусім явно неправдиві факти, які він наводить на підтримку своїх „невинних" тез: досить було, щоб польська влада набрала найменшого підозріння, що українські церковно-національні маніфестації підчас Зелених Свят можуть дратувати польське громадянство, щоб ті маніфестації заборонити. Тому неправдою є, що українцям вільно нести тернові вінки, бо саме за тернові вінки поліція карає та самі вінки підчас походу негайно конфіскує; від кількох літ теж не вільно уладжувати спільного походу, тільки поодинокі церковні процесії можуть окремо прямувати на цвинтар, де все свято обмежується до церковних відправ над могилами. Чи можна собі уявити, щоб польська влада дозволила на прилюдні українські маніфестації в дні 1-го листопада?! Тому порівнання з українськими виступами свідчить саме проти проектованого гомінкого святкування у Львові і в краю — польської перемоги над українцями.

Ще смішніше порівнання зі святкуванням роковин протиросійських повстань з перед сотні літ, коли навіть не істнує вже держава, проти якої звертались ті повстання! Щодо святкування роковин перемоги польських військ над червоними військами над Вислою у 1920 році, то можемо спитати п. Грабика, як відомого москвофіла: чи польський уряд дійсно святкував би тепер так голосно й урочисто тодішню перемогу польської зброї, і чи також так само голосно святкувалиб Совіти відзискання Києва у 1920-му році — колиб взаємини між Польщею і Совітами були кращі, ніж вони є?!

Годі пояснювати пп. редакторам „Кур'єра Львовского" і його звеличникам, що у нинішніх часах навіть спорт є політикою (гл. резолюції недільної протичеської демонстрації у Львові), тим більше такі „аполітичні" маніфестації, як сипання „копця перемоги" та запалювання ватр на найвищих точках міста. Річ не у словесній казуїстиці, не у фразеольогічній крутанині, тільки у правдивій інтенції, якої не можна скрити за ніякими фальшивими парованами, — річ у фактичних і практичних наслідках. Пояснювати, що це внутрішня польська справа, коли вулицями Львова та інших галицьких міст і містечок маширують музики на честь перемоги польської зброї над українською, що це внутрішня справа виховання польської молоді — казати їм 22. листопада палити „мирні" ватри та брати активну участь у цілій низці імпрез, — таке пояснення не вплине на ту психічну реакцію, яка мусить прийти в усіх українських глядачів таких „внутрішньо-польських" парад. Чи польській стороні залежить на тій реакції, чи не залежить, чи вона їй бажана чи ні? — ось практичний запит, який торкається не ділянки сентименту, тільки — політики.

Культурні народи Заходу, англійці, французи, німці, що краще аранжували взаємні відвідини комбатантських делегацій, ніж свята перемоги своєї зброї над колишнім воєнним противником. Кур'єркова тромтадратія вважає, що краще пригадками воєнних страхіть витягати на вулицю маси одного народу, щоби пригадували другому народові вислід воєнних дій. Кому що до вподоби. Тільки помиляється п. Грабик, коли гадає, що на тій Галицькій Землі, на якій живе поверх 2/3 української національної більшости, можна уладжувати все, що пп. Грабикам і Островським подобається, а вся та українська національна більшість має мовчки придивлятися і погоджуватися, що це їх „внутрішня справа". Обережно з таким підходом до справи, що українці мусять мовчати там, де їх ображують і дратують!

Вимовний факт.

Львівський „Русскій Голос" повідомляє, що в неділю 13. жовтня ц. р. в ново-відремонтованому помешканні „Секції Руской Молодежи" і „Союза Русскіх Студентов Львовскаго Політехнического Інстітута" відбулось урочисте посвячення ікони і домівки, що його довершив львівський *православний* парох, архимандрит Філотей. Домівка названих товариств міститься в „Народньому Домі" при вул. Рутовського ч. 22. В той спосіб „Народній Дім" став прибіжищем ще одної „русскої" станиці. Одночасно дістаємо ще один доказ, що москвофільство і православія — це нероздільні явища і що „католицькі" арґументи москвофілів за відірванням Лемківщини від перемиської епархії та всілякі делеґації Ставропігійського Інституту (якого секретарем є православний „русскій") зі скаргами на гр.-кат. єрархію — це облуда, за якою скриті сутополітичні російські цілі.

Стан і потреби хліборобства в офіційному освітленні.

КАРЛОВАТІ ГОСПОДАРСТВА.

Аґенція „Всхуд" повідомляє: На господарській нараді у воєводи Бельни Пражмовського, яка відбулася в суботу 19 жовтня ц. р. начальник рільного виділу п. Гнатковський зясував низку господарських потреб хліборобства. Населення львівського воєвідства сягає до 3.127.000 осіб, з чого на сільське населення припадає 2,346.000 осіб. На просторі воєвідства є 367.000 господарств. **З цього числа є коло 151.000 карлуватих господарств простором нижче 2 га, 139.000 господарств простором від 2—5 гектарів.** Самостійних господарств простором від 5 до 50 га є ледви 11 відсотків.

Влада при допомозі ріжних господарських організацій хоче піднести хліборобство у ділянках годівлі тварин: рогатої худоби, овець, курей, качок і гусей, бджіл, кріликів і т. д., рослинної продукції з увагою до садівництва, охорони рослин, меліорації, загосподарування сіножатей і пасовиськ і хліборобської освіти.

МЕЛІОРАЦІЯ, САДІВНИЦТВО ТА УПРАВА ЛЕНУ.

Справа меліорації є тим важніша, що стан сіножатей і пасовиськ дуже поганий. Зі загальної кількости сіножатей ледви 4 відсотки є змеліоровані. Найменше 10 відсотків теперішніх неужитків по змеліоруванні можна замінити на управні поля. Хлібороби вимагають теж першоякісної відміни збіжжа.

Йде теж акція за піднесенням садівництва, управи лену і цукрового буряка. Щороку збільшується загальний простір садів понад 200 га і коло 18 тисяч овочевих деревець. На перший плян висувається справа організації збуту овочів і магазинів для їх перехову. Олій не є головним продуктом, зате прядиво є найважнішим сирівцем нар. промислу. Якщо взяти під увагу, що управа і переробка 1 га лену вимагає понад 500 днів праці, стає ясним, що лен є важним при ліквідації безробіття на селі.

Дальшою господарською справою є збільшення плянтації цукрового буряка, що збільшить дохід господарства і дасть працю людям. Львівська хліборобська палата висловилась за будовою нових цукроварень, що доведе до обнижки цін цукру і поширить плянтації цукрового буряка. Мають збудувати дві цукроварні: в Сокалі і в Тернопільщині.

БЕЗРОБІТТЯ НА СЕЛІ І ПЕРЕБУДОВА ГОСПОДАРСЬКОГО УСТРОЮ.

На перше місце висувається справа безробіття на селі. Майже 79 відсотків творять господарства, які не можуть виживити родини їх власника. **Далі 65 відсотків хліборобського населення не тільки не може вижити з власної землі, але не може найти навіть праці на ній.**

Цю пекучу справу можна розвязати передовсім тим, що треба управильнити устрій рільних господарств, поширити побічні заробітки і наблизити дрібні господарства до ринку. Розбудова народнього промислу теж вплине на поправу відносин.

Опісля референт порушив справу організації збуту рільних продуктів, публичних достав, необхідність обнижки залізничих тариф зі схо-

З провідника робітників до міністра великої імперії.

Визначний англійський діяч Гендерсон, що помер у Льондоні належав до тих, які витратили найбільше зусиль, щоб утримати в Европі мир вічно загрожений версальським договором і наслідками війни. Він цікавився живо всіма огнищами, де горіли іскри европейської пожежі і навіть у свій час стежив за подіями у звязку з т. зв. пацифікацією у Галичині.

Гендерсон почав свою політичну карієру як провідник опозиції та один із передових діячів робітничої партії, від скромних щаблів народнього трибуна. Щойно підчас війни, у 51 році життя, ввійшов він уперше до державних організацій до тайної державної ради, згодом до коаліційних кабінетів Асквіта та Льойда Джорджа. Англійський уряд хотів мати на своїм боці робітництво, яке підчас війни могло легко бунтуватись проти імперіялістичної політики і Гендерсон як довірений керманич робітничої партії підтримав державну політику. У 1917. р. покинув він кабінет, у 1918. р. не вибрали його послом, але в 1922. р. вернувся до парляменту і в 1924. р. став міністром внутрішніх справ у кабінеті свого партійного товариша Мекдональда, що теж перейшов ту саму еволюцію. У 1929. р. був Гендерсон міністром закордонних справ і брав із Сновденом, теж соціялістом, участь у гаській конференції. Його заслугою було порозуміння між Англією, Францією та Італією для обмеження фльоти. У 1931. р. вибрали його у Лізі Націй предсідником розброєної конференції. На короткий час утратив він мандат, перестав бути членом своєї партії, але в 1933. р. приняли його туди назад. У 1934. р. дістав він мирову нагороду Нобля.

ду на захід, щоби хліборобство з цього терену могло суперничати при вивозі своїх продуктів за кордон.

Що торкається перебудови земельного устрою, референт обговорив справу комасації ґрунтів, розміщених у шахівниці, признання власности ґрунтів за дрібними арендарями, поділ і управильнення спільних дібр, ліквідація служебностей, чиншів і даний, викуп нерозпарцельованих ґрунтів, перебрання ґрунту за податки, парцеляцію і нагляд над оборотом землі і т. п. Щоб можна було скомасувати вузонькі нивки ґрунтів на просторі львівського воєвідства за 25 літ, слід було би річно скомасувати коло 30.000 га.

БЕЗРОБІТТЯ ПО МІСТАХ.

На просторі львівського воєвідства — говорив директор Фонду Праці п. Гаєвський — число безробітних з родинами доходить до 50.000. Допомога Фонду Праці безробітним минулого року доходила до 1,400.000 зол. Найбільше безробітних припадає на Львів, де зареєстровано 2.500 самих умових робітників. Слід тут додати, що багато умових робітників не реєструється, бо через бюра посередництва праці не дістають посад. Цього року Фонд Праці призначив на публичні роботи у львівськім воєвідстві 3,871.000 зол. З цього кредиту призначено 1,940.000 зол. на комунікаційні роботи, а саме на дороги, мости, водні роботи; 530.000 зол. на меліорації та реґуляцію несплавних рік; 1.315.000 на уладження міст, як каналізацію, водотяги, торгові галі і перебудову вулиць та 86.000 на будівлі.

Понад півтора міліона призначено на будову доріг на Львів і львівський повіт. Львів дістав 310 тисяч зол. на дальшу перебудову вулиць: Янівської, Стрийської і Зеленої. На будову доріг у львівському повіті призначено 1,071.000 зол., на меліораційні роботи на Полтві 150.000 зол., на будівельні роботи 30 тисяч зол., на нафтовий басейн 548 тисяч зол. Фонд Праці фінансує у Бориславі будову каналів на 200 тисяч зол.; будову вулиць на 50 тисяч зол. На реґуляцію Тисьменниці у Бориславі і нижче Дрогобича видали 150 тисяч зол. Дрогобич дістав 50 тисяч на перебудову вулиць і реґуляцію потоку Серета. Перемишль дістав 345 тисяч зол. на розбудову міської каналізації, 74 тисячі на дорогові роботи, 47 тисяч на будову мосту над Сяном і 10 тисяч зол. на меліораційні роботи. Сянік будує водотяги за позичку 250 тисяч зол.

Для безробітних у малих містах, містечках і селах видали міліон золотих. Понад пів міліона золотих призначено з цієї квоти на перебудову державних доріг у повітах: Бібрка, Городок, Яворів, Мостиська, Ніско, Рава Руська, Рудки, Ряшів, Самбір, Сокаль, Жовква і Тарнобжеґ. Понад 100 тисяч зол. призначили на будову мостів на Віґорі і Солокії, 50 тисяч на водні дороги на Сяні, 50 тисяч на дорогові роботи в Ярославі і Турці. На будову грабель на Віслі коло Тарнобжеґу, на реґуляцію Верешиці, Солокії призначено 230 тисяч зол. На будову торгових галь у Ліську, Синяві, шпиталю у Турці і сховища для лещетарів на Пікуї видали 230 тисяч зол.

Новий проект робіт на 1936/37 р., який затвердив уже львівський воєвода, передбачує дальшу відбудову державних і самоуправних доріг, на будову мостів, меліораційних і реґуляційних доріг, міських робіт у Бориславі, Дрогобичі, у Львові, Перемишлі, Сяноці, Ряшеві.

Одначе наглядна користь з публичних робіт буде щойно тоді можлива і реальна, якщо кредити на цю ціль доходитимуть до 10 міліонів золотих. Кредити 3 чи 4 міліони золотих не приносять безробітним поправи їхнього життя і є тільки формою негайної допомоги.

ПРИЛУЧЕННЯ ПІДБИТИХ ПРОВІНЦІЙ І МАНДАТ НАД АБІСИНІЄЮ.

РИМ, 23. 10. ПАТ. Французькі кола подають нові подробиці до пропозицій, оголошених у Парижі, які були темою останніх французько-італійських розмов. І так: 1) Абісинія має дістати комунікаційний, не територіяльний доступ до моря в італійськім порті Асаб в Еритреї. 2) Провінцію Тіґре прилучили би до італійських кольоній, як автономну державу під управою раса Ґуґси. В цій справі перевели би ще плебісцит. 3) Італія дістала би від Ліґи Націй мандат над краями, які підбив Менелік II. перед 40 роками, а саме над Оґаденом, Гарраром і Дебкалією. 4) Над обкроєною Абісинією Ліґа Націй обняла б управу або мандат, але Італія мала би запевнені господарські і політичні привілеї. Французькі кола підкреслюють, що ці теоретичні пропозиції можна погодити з договором Ліґи.

ПЕРЕД РОЗПУЧЛИВОЮ БОРОТЬБОЮ ЗА ДЖЕРЕЛА ВОДИ НА ПУСТИНІ.

РИМ, 23. 10. ПАТ. Аґенція Стефані оголосила такий комунікат міністра преси і пропаґанди ч. 26: Ґен. де Боно телеграфує, що на обох фронтах нічого не сталось. Населення високорівні і західної долини, якої ще не окупували, піддається італійцям. Летуни перевели стежні лети понад рікою Такасе, в районі Амба Алябі і районі Данакіль. Організаційна праця йде вперед.

ПАРИЖ, 23. 10. ПАТ. Хоч італійський комунікат і німецькі джерела повідомляють, що на фронтах нічого не сталось, французькі й англійські джерела потверджують, що справді на фронті нема більших боїв, зате підкреслюють такі події: *В районі Тессеней в західній частині італійської Еритреї йдуть завзяті бої партизанів з італійськими військами.* Абісинські відділи перейшли ріку Сетіт, яка ділить Амгару від Еритреї. Італійські війська не можуть розвинути своїх наступів, як це було у провінції Тіґре. Ці вістки потверджують, що абісинські відділи ведуть живу діяльність у запіллі італійської армії.

Одночасно згадані джерела підкреслюють, що неґус видав приказ расові Деста, щоби за всяку ціну боронив Ґорагаї. В районі від Ґорагаї до Джіджіґі зібралось під командою раса Десту 300 тисяч абісинців. Проти них стоїть 140 тисяч італійського війська. Тут дійде до розпучливої боротьби, бо в Ґорагаї є найбільші джерела води на пустині Оґадену. Здобуття цього осередка уможливило би італійцям дальший марш по пустині. Тому абісинські війська підготовляються тут до боротьби на смерть і життя.

КАНАДА ЗАНЯЛА МІСЦЕ НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН, 23. 10. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Женеви: Тому, що минулого понеділка виступлення Німеччини з Ліґи Націй стало правосильне, опорожнилось місце в раді міжнародного бюра праці, яке займала дотепер Німеччина як одна з промислових держав. Рада міжнародного бюра праці рішила на своїм тайнім засіданні признати своє місце Канаді, яка зреаґнувала зі свого місця в часі, коли СССР приняли до Ліґи Націй.

НОВИНКИ.

† **Поминальне Богослуження** за душу бл. п. Івана Іжицького відбудеться в пятницю 25. жовтня ц. р. в год. 8. рано в Волоській церкві, на яке запрошують **Краєве Т-во Кредитове і Союзний Базар.**

— **Календар Рідної Школи на 1936.** Наше громадянство вже привикло, що рідношкільний календар прикрашує стіни української кімнати, дає кожному українцеві щоденні інформації, показує і пригадує кожного дня важливу справу виховання молоді й наші досягнення на тому полі. Цей календар прибирав ріжну форму й вигляд, бо одноманітність томить. Традиційним звичаєм і набутим досвідом кермувалась Рідна Школа, складаючи свій стінний календар на 1936 рік. Тому, що неодин рад би примістити в себе рідношкільний календар, але не має місця, цьогорічний формат календаря менший від минулорічного, хоч календарій такої самої величини і з читким друком, а папір кращий. Милою несподіванкою для кожного власника календаря буде двоколірна вінета С. Гординського. Він скомпонував прегарну цілість, зображуючи ідею України й синтезу Рідної Школи на тлі астрономічних знаків. Словом — цьогорічний календар Р. Ш. буде дійсно цінною прикрасою української кімнати. Календар уже друкується.

— **Смерть члена Української Академії Наук.** В середу 16. жовтня ц. р. помер член Української Академії Наук у Києві Олександер Фомін, відомий російський ботанік.

— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 25. 10. в год. 19-ій відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля 7/I відчит д-ра Я. Малиса: Туберкульозний перітоніт.

— **Страшна трагедія молодих подруг у Львові.** В середу 23. жовтня ц. р. коло 9 год. рано м-р Юрій Фехтнер, 28-літній урядовець банку, стрілом з револьвера тяжко ранив свою 22-літню дружину Ірму, опісля сам скінчив самогубством. Фехтнер пізнав минулого року на „Світезі" 21-літню Ірму, доньку бідних батьків, замешкалих при вул. Замарстинівській, з якою незабаром одружився всупереч волі своїх теж бідних батьків. Фехтнер працював у Повшехнім Банку Звйонзковім за 240 зол. Перед шістьома тижнями молоді подруги винаймали двокімнатне помешкання при вул. Личаківській ч. 20 і власним коштом перевели дорогий ремонт. Тому, що їхнє життя не укладалося так, як це собі бажали, рішили скінчити самогубством. У вівторок Фехтнер прийшов до матері і заявив, що в середу виїдуть в год. 8.30 рано. Прочуваючи лихо, мати прийшла коло 10-ої год. рано до помешкання сина у хвилині, коли сусіди виломлювали двері. Виявилось, що в год. 7-ій рано подруги вислали служницю з псом на прохід і на закупки, кажучи, щоби вернулася до дому коло 9-ої години. Після того Фехтнер замкнув двері і стрілив до своєї дружини в голову, від другого стрілу сам згинув. Ніхто зі сусідів стрілів не чув. Щойно по повороті служниці з міста коло 10-ої год. сусіди виважили двері і застали молодих у калюжі крови. Лікар ратункового поготівля ствердив смерть Фехтнера, а непритомну його дружину доручив відвезти до шпиталю. Стан її безнадійний. Суддя і поліція ведуть слідство.

— **Яка доля „Батьківщини" і „Перемоги"?** Від кооперативи „Батьківщина" дістаємо потвердження вістки ПАТ-а, що кооператива „Батьківщина" рішенням Заг. Зборів перейшла в стан ліквідації. Зате — чуємо — неправдою є, що кооператива „Батьківщина" мала 8.000 зол. втрати, бо ліквідаційний біланс виказує втрату 1.120.77 зол., яка в цілості покрита резервовим фондом і уділами. Неправдою є, що „Батьківщина" і „Перемога" перестали виходити у звязку з ліквідацією кооперативи „Батьківщина", зате правдою є, що згадані часописи припинило Староство Городське у Львові до часу виконання новим видавцем вимаганих старостом формальностей. Від себе зазначуємо, що саме сьогодні „Батьківщина" вийшла під фірмою „Хліборобського Шляху", якого власник д-р Глушкович віддав свій часопис до розпорядження ред. Д. Паліеву.

— **Нова українська промислова станиця.** Цими днями урухомлено у Львові українську фабрику ґалянтерійних виробів. Фабрика називається „ҐАР" (ґалянт. арт. робітня) й міститься при вул. Потоцького 58 а. Покищо згадана робітня виробляє кишеневі дзеркальця з кольоровими портретами чільних історичних українських постатей, гребені й кишеневі гребінчики. Небаром появиться на ринку теж серія погрудь Шевченка, Франка й інших, виконаних з тревалого та легкого матеріялу, що вийде теж як продукція „ҐАР-у".

— **Новий командант ОК. Львів.** На становище команданта ОК. VI у Львові після сенатора ген. Поповича, який наслідком недуги перейшов на емеритуру, прийшов ген. інж. Літвінович, дотеперішній командант ОК. у Гродні.

— **Новий костел посвятили в Зимній Воді** біля Львова в минулу неділю. Парцелю під будову подарував аптикар Лазовський. Костел посвятив архиепископ Твардовський.

— **Збіже дешевіє.** Звишка на ціни збіжа, що була зазначилася на збіжевих біржах від кількох тижнів, останніми днями припинилася. Із хліборобських кол пояснюють цю знижку тим, що хлібороби потребують тепер готівки, бо 15. жовтня відновлено податкові екзекуції. Подача збіжа зросла за один тиждень двічі до 1.500 тон денно. Сподіються що ця знижка хвилева й ціни збіжа знову підуть у гору.

— **Краєва хроніка.** У селі Папоротній добромильського повіту злодії вломились до церкви і забрали дещо дрібних грошей зі скарбонки. Злодіїв мабуть хтось сполошив і тому залишили решту грошей у скарбоні. — У селі Дрогобичах перемиського повіту згоріли будинки Івана Творидла. Шкода сягає 5.000 зол. — У Літині дрогобицького повіту Стефан Бурбель напав на Владислава Гачеля і відобрав йому 55 зол. — На шляху Самбір—Сянки на терені села Стрілковичі пастухи поклали на шини каміння, яке усунули залізничі службовики перед приїздом особового поїзду. — У Тернополі застрайкувало 36 пекарських робітників, що домагаються зменшення скількости годин праці. — На залізничому шляху між Підзамчем і Підберізцями найшли трупа якогось мужчини. Невідомо, чи було це самогубство, чи нещасливий випадок. — У Коломиї скар. сторожа сконфіскувала 200 кг. немонополевого тютюну. — З каси громадського уряду в Петликівцях Старих (Бучаччина) вкрали невідомі злодії 400 зол. — У Золочеві застрайкувало ок. 30 пекарів. — У Порогах біля Надвірної 14-літній пастушок Дм. Калитюк найшов артилерійське стрільно. Коли став маніпулювати, стрільно вибухло та вбило пастушка й 15 овець, що паслися неподалеки.

— **Сніг.** В Італії, Англії, Німеччині, в Альпах СССР упав сніг.

— **Німецький закон про подружжя.** У Німеччині видали новий закон про подружжя. Його мета — берегти чистоту раси німецького народу. Від тепер кожна пара мусітиме представити свідоцтво здоровля, на підставі якого дозволять їй узяти шлюб. Не зможе дістати такого дозволу: 1. Хто матиме недугу, яка зможе пошкодити чоловікові або жінці або може мати поганий вплив на нащадків; 2. Хто буде під кураторією; 3. Хто матиме умову чи мізкову недугу шкідливу з погляду „національної охорони здоровля“. Навіть тим, що дістануть дозвіл на подружжа, але пофальшують документи, уневажнять подружжа. Подружжа німців на чужині теж будуть неважні. Закон не торкається тільки чужинців, що живуть у Німеччині.

— **З Фільольогічної Секції Наук. Тов. ім. Шевченка** повідомляють нас, що в суботу дня 26-го ц. м. в год. 6 увечір відбудеться жалібне засідання з приводу смерти дійсного члена бл. п. д-ра А. Артимовича з рефератом д-ра В. Сімовича про наукову діяльність покійного. Після цього буде звичайне засідання секції. Порядок: 1. Реферат д-ра М. Рудницького „Нові методи літературознавства“. 2. Організаційні справи секції.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ФРИДРИХ ВЕЛИКИЙ“, пєса на 5 дій *А. Новачинського.*

Постать великого прусака — державного організатора, інтеліґентного деспота, небезпечного на полі битви, у дипльоматії та тов. розмові так і приваблює уяву драматурґа. Новачинський дав нам подиву гідну історичну карикатуру, що не тратить ні трохи на своїй величині та силі через свої чисто людські хиби — дрібничковість, скнарство, брехливість, себелюдство і порожнечу. Бачимо „великого Фридриха“ здебільша як притомну людину — малесенького чудака, навіть маняка, а проте відчуваємо в ньому велику індивідуальність. Його гострий ум виблискує дотепом, раз добросердим гумором дідуся, то знов сарказмом, що його вигострив у товаристві свого приятеля Вольтера. Автори історичних драм, що конче хотять підтягати за котурни своїх героїв і кажуть їм промовляти великими словами, не осягають сильнішого ефекту, як сатирики із школи Шова.

Новачинський — прикрий приклад, як письменник із таким великим драматичним талантом, міг проміняти його на перо денникарського напасника.

Л. Сольський вибрав собі ролю Фридриха Вел. у 60-ліття своєї сценічної праці так, немов би її створили для нього на такий рідкий ювилей. Бачили ми його в цій ролі у Львові ще перед війною. За той час, крім сили голосу, не втратив він нічого. Хоч сам скінчив 80 літ, прикидався старим, граючи ролю 69-літнього. Ніодин із дотеперішніх польських акторів не дорівняв Сольському у широкій скалі типів, які мав він у своєму репертуарі, ані в оригінальности підходу до кожної креації, зовсім іншої від попередніх. Коли ходив він сам по сцені як Фридрих Вел., або клав підпис на документі, навіть і ці рухи були характеристичні для особи, яку відтворював. Колиж після 3-ої дії витали його як ювилята промовами та вінками, майже не міг він скинути із себе поволоки історичної постаті, що перемінила його всього.

І жаль було, що рідку виставу, в якій навіть пересічні актори підтяглись до атмосфери створеної грою Сольського, скаламутили звичайними, банальними ювилейними промовами. *м. р.*

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК“: „НЕ МАЛА БАБА КЛОПОТУ“.

Всякі люди, що почувають себе недужими, є ними справді, або не знають, що зробити з надміром своєї енергії, виїзджають на лоно природи, до пансіону, де лікують свої недостачі, чим можуть: апетитом, проходами і фліртом. Інші клопоти, мають власники такого пансіону, коли всі їх тарчівники дістають від руху та сонця надмірний апетит, а доньки їх, що повинна би вийти заміж, вже зовсім безнадійно на добру партію. Найбільше користи з такого літнього побуту має молодий Дон-Жуан, за яким біжать усі молодиші та дівчата. Від одного його рішення залежить, чи пансіон буде розвиватись, чи збанкротує. Коли до всіх інтриґ додати ще історію з виграним міліоном на льотерії — нелегко зорієнтуватись у фільмі, коли хто прийде на її програму в середині. Нагадує вона деякі комедії Власти Буріяна у тих дочіплюваних епізодах, що можна їх тягти і додавати без кінця. З відомих акторів грають тут Вальтер і незрівняний Зніч у ролі якогось бідного Мінцера, якого прізвище перекрутили у телеграмі на почті на „міністер“ і цим спричинили веселе „кві про кво“.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Сторож мешкання.

Відома річ, що мешкання потребує сторожа. Навіть зовсім порожне, бо все таки є в нім вікна, контакти, дверцята в печах, закрутки в лазничці. В зимі, то й підлога потребує опіки; прийде нічний гість, видре зо два квадрати паркетів і потащить на підпал.

Тому, хто „цілим домом“ виїзджає з хати — старається придбати собі сторожа до мешкання.

Передовсім хто виїзджає на ферії. Тоді П. Т. злодії мають найкращий сезон і влазять у хати всіма можливими отворами. Треба конче якоїсь мешканевої опіки, бо обнесуть, як попівський сад.

Мій один приятель так само думав і виїзжаючи на відпустку, оглядався заздалегідь за сторожем.

— Це мусить бути передовсім солідна людина, щоб... розумієте... Потім чорт зна що: крики, співи, тупіт... одним словом: деморалізація. По друге: мусить бути чесний. Нині з тим льокаторським правом — чиста морока. Ануж не схоче забратися! Мовляв: субльокатор!... Підеш на процес — напевно виграєш... по двох роках.

Дораджував я йому то цього, то того, але ніодин не підходив. Цей мало солідний, той непевний, а тамтой неохайний. („Засвинить, вибачте за слово, мешкання“...)

Врешті одного дня врадувано сповістив:

— Єсть! Завтра можу їхати. Вимріяний сторож.

— Хтож це такий?

— Ну-у-у один учений. Хемік. А найважніше: страшенно солідна людина. Перше, що приніс собі, то цілу гору книжок. Студіювати буде.

І зараз другої днини мій приятель виїхав, спокійний за свою хату і за її добру славу.

По місяцеві вернувся і саме трафив на дуже цікаву сцену:

Під його домом стояла пожежна сикавка, а коло неї крутилося кілька пожежників. З хати виходив дим і вчений хемік. Тільки дим виходив вікнами і отвором у стіні, а вчений дверми.

— Що таке? — скрикнув мій приятель і кинувся в сторону вченого, заломлюючи по дорозі руки.

— Вибух! Зовсім несподіваний. Подумайте: котел майже новий...

— Який котел?

— Від машини!

— Від якої?

— Від моєї. Невинна річ, не маєте чого боятися: машина до перерібки помідорів. Але, Богу дякувати нічого не сталося. Гляньте: ніодна книжка не знищилась.

Власник мешкання кинувся в хату. Дим уже майже розійшовся і можна було все докладно оглянути.

В першій кімнаті, на перськім дивані, лежав може сотнар, може менше недоспілих помідорів.

— Гей, чоловіче! То ви на мій диван помідори?!...

Вчений оправдувався:

— Я, бачите, не хотів нічого вам рухати. Знаю, що це для господарів неприємне... Думаю: помідори не пошкодять. І бачите, тільки в однім місці почали трохи гнити!...

У другій кімнаті стояла, а точніше лежала якась машина, а коло неї розбитий котел. По стінах спливали останки перероблюваних помідорів, крізь вибиті шиби і діру в мурі виходили останки диму.

— Людино! — завив мій приятель до вченого. — Заплатите мені за все!!

Вчений сумно похитав головою:

— Заплачу. Слово даю: заплачу! Але перше мушу мати з чого. Присягаю вам: з першої платні половину для вас. Ви маєте звязки, знайомства — можеб так і за мною слово сказали. Може в фабриці „Міка“, може в кооперативі „Продукція“?!

І що скажете, Шановні Читачі!

Мій приятель ходить тепер і шукає для хеміка посади.

Може хто з Вас знає про якесь відповідне місце?

Власник мешкання обіцює винагороду за труд.

Галактіон Чіпка.

СПОРТ.

УЖГОРОД. С. К. РУСЬ — КАЦ (КОШИЦІ) 3:0 (1:0).

Останнє змагання в цьому сезоні за мистецтво східнословацько-закарпатської жупи розіграла ужгородська Русь з кошицьким КАЦ на власному грищі. З початку мали перевагу гості, але вже від 10. мін. стали натискати ужгородці і в 15. мін. після гарної комбінації стріляє Криж головкою першого голя. В другій половині ужгородці опанували зовсім грище, вислідом чого були ще два стрілені голі: Крижа (8. мін.) та Крайняка (40. мін.).

Після цих змагань табеля східнословацько-закарпатської жупи виглядає так:

СК Русь	7	5	1	1	22:8	11
МШЕ Мукачів	7	5	1	1	18:7	11
КАЦ Кошиці	7	3	3	1	14:12	9
ЧСК Ужгород	7	4	0	3	12:14	8
БФТЦ Берегів	7	2	2	3	10:14	6
ЧСК Кошиці	7	2	2	3	14:16	6
АЦ Сп. Нова Весь	7	2	0	5	9:14	4
Терексвеш Кошиці	7	0	1	6	4:18	1

Нові книжки й журнали.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ, Gminy król. stol. miasta Lwowa. Lwów, 15. października 1935. R. IV. № 20.

Висліди тягнення І-ої кляси.

Головна виграна І-ої кляси 34-ої Державної Льотерії, 100.000 зол., впала 22. жовтня на ч. 64.836 в одній з варшавських колектур. Щасливими власниками подрібних чверток є пп. М. М., що мешкає у Станиславові 18-ох співробітників Військових Бальонових Заведень у Яблонній, Й. Б. з Вильна і варшавянин Л. Пінес з вул. Дільної ч. 29.

Першою з нововедених денних виграних у висоті 25.000 зол. поділилися 18. ц. м. мешканці Вильна, а саме пп. М. З., приватний урядовець, М. Епштайн, фризієр, [illegible] працівник фірми „Б. Цейкінські“. Д-р Б., лікар та [illegible] Жилевич, плотоновий 3-го батальйону саперів. Треба зазначити, що п. плотоновий Жилевич по раз перший в своїм життю рішився купити собі чвертку льосу на кілька днів перед тягненням і негайно йому пощастило.

Решта денних виграних впало на числа 7.927 в Тернополі, 16467 в одній з львівських колектур і 70140 у Варшаві.

Тягнення II. кляси починається 16. листопада, тому час подумати про віднову льосу до цеї кляси.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 24. Х. год. 8 веч. Ав. 4. „Фридрих Великий“.
Пятниця, 25. Х. год. 8. веч. Аб. 4. „Валеска Герт“.
Субота, 26. Х. год. 8. веч Аб. 4. „Фридрих Великий“.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 24. Х. год. 8., веч. „Шіснацятилітка“.
Пятниця, 25. Х. нечинний.
Субота, 26. Х. год. 8. веч. „Шіснацятилітка“.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками

Кіна.

АДРІЯ: „Віва Вілля!“
АПОЛЬО: „Княжна чардаша“.
АТЛЯНТИК: „Не мала баба клопоту“
ВАНДА: „Тепер і завсіди“, „Пригода на Лідо.“
ГРАЖИНА: „Орлов“ із Лівною Гейд в Ів. Петровичем.
КАСІНО: „Хрестоносні походи“ (реж. Сесіля Міля).
КОПЕРНИК: „Фолі Бержер“ (Моріс Шевальє“).
МАРУСЕНЬКА: „Бар-Міцве“, „Живи та смійся“.
МІРАЖ: „Скінчена пісня“ (Лівна Гейд), „Я кохала його“ (на осн. Віні Бевн).
МУЗА: „Весела вдовичка“.
ПАКС: „Молодий ліс“ і додатки.
ПАЛЯС: „Це люблять мужчини“.
ПАН: „Галька“ Монюшка“ (з Кепурою).
РАЙ: „Дві Йоасі“ (Смосарська).
СВІТ: „Злодій сердець“, „Родина Ротшільдів“.
СОНЦЕ: „Надя“, „Ревія в Сонці“.
СТИЛЕВЕ: „Баль у Савой“ і ревія „Легіон веселих“.
ТОН: „Пат і Патахон як джезбендисти“.
УТІХА: „Небезпечний любко“, ревія „Тепер або ніколи“.
ХИМЕРА: „Пекло“ на осн. Дантого са Тижневик із Абісинії.

Закордонне радіо.

Четвер, 24. жовтня 1985.

Відень (506,8) 14.00 Спів, 19.20 Пядесятьліття „Циганського барона“ (муз., спів), 22.10 Англ. пісні (Мавашен сопр.) **Прага** (470,2) 11.05 Сальон. орх., 17.15 Рос. романси, 17.50 Спів, арфа. **Париж** (1648) 22.45 Симф. концерт. **Білгород** (437,3) 17.00. 22.20 Нар. пісні, 20.00 Симф. концерт. **Кенігсвустергавзен** (1571) 21.00 Комп. концерт Кінеке, 22.30 Музика. **Кельн** (455,) 16.00 Тріо, 21.00 Гандлові твори. **Мінхен** (405,4) 12.00, 21.15 Концерт. **Будапешт** (549,5) 13.40 Форт. ресітал, 19.45 Спів, 19.40 Сольо на тарогато. **Міляно** (221,2) 17.05 Вок. концерт. **Рим** (420,8) 12.30 Легка музика, 17.05 Вок.-інстр. концерт, 20.50 „Ля Кампана Сомерса“ („Затоплений дзвін“) оп. Респігія.

Пятниця, 25. жовтня 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10, 19.30, 20.30 Концерт, 22.10 Веселий вок. квартет. **Братислава** (298,8) 12.35 Концерт, 19.30 „Дві вдови“ оп. Сметани. **Мор. Острава** (269,5) 19.10 Шлеські нар. пісні. **Прага** (470,2) 16.10 Сальон. квартет, 17.00 Концерт дутого квартету, 20.55 Концерт чеської музики. **Париж** (1648) 13·15, 18,30 Симф. музика, 21.00 Спів, **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні відсп. Рожа Денич, 16.10 Сп. ресіталь Станое Янковича, 18.00 Танк. музика. **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.15 Діточі пісоньки, 16.00 Попул. муз., 18.10 Суч. форт. музика, 19.00 Співаюча пятка з Нірнберга (муз., спів), **Кельн** (455,9) 16.10 Пісні (Дерпш сопр.), 21.15 Вес. авдиція. **Ляйпціг** (382,7) 15.55 Форт. ресітал, 21.15 Регіональна муз. авдиція (симф. музика, спів). **Мінхен** (405,4) 17.00 Концерт, 19.00 Веч. серенада. **Будапешт** (549,5) 13.40 Скрипка, 17.30 Арфа, 19.45 Давні мад. пісні, 21.20 Концерт оп. оркестри. **Міляно** (221,2) 11.30, 19.45, 22.00 Концерт. **Рим** (420.8) 17.05 Популярна музика, 19.45, 20.50 Розр. концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 24. жовтня 1935.

6.30 Ранішня авд., руханка, 6.50 Музика з гр. пл.; у перерві ок. 7.20 Ранішній денник, 7.35 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Поранок для молоді. 13.00 Шуман: „Карнавал“ із гр. пл., 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Легка музика, гр. пл., 16.00 „Кіт у чобітках“ для дітей, 16.15 Форт. ресітал. 16.45 Концерт міш. хору, 17.00 Завоювання Африки Европою, 17.15 Концерт, 17.50 Книжка та знання, 18.00 Скрипка, 18.30 Новини в царині радіовідбірників, 18.40 Турист. інформатор, 18.45 В Еспанії — музика з гр. пл., 1).00 Пластичні вістки, 19.50 Акт. гутірка, 20.50 Легка музика з гр. пл., 20.45 Веч. денник, 20.55 Із суч. Польщі, 21.00 Театр Уяви: „Капітан корабля Сівкінг“ Руд. Штерна (переклад з нім.), 21.35 Пісні, 22.00 Концерт польської музики 18-го ст. (спів, муз.), 23.05 Танк. муз. з гр. пл.

Пятниця, 25. жовтня 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 12.03 Полудн. денник, **12.25 Авд. для ст. дітей : Гуцульське весілля,** 12.40 Фантазії та фрагменти з опер — концерт камер. орх., 13.25 Хвилинка для жінок, 13.30 З ринку праці, 13.35 Музика з гр. пл., 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Сальон. муз. з гр. пл., 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх. 16.45 Хвилина питань для ст. дітей, 17. Репортаж із плаваючої виставки в Китаю, 17.15 Поезії про дітей Юл. Ейсмонда, 17.25 Сп. ресіталь Ленчевської-Славінської в супр. форт., 17.35 Смірнов із гр. пл., 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Дебісі: Соната, 18.30 Програм. скринька, 18.40 Спорт. гутірка (Пригода на альп. леднику), 18.45 Форт. ресіталь, 19.00 ??? (Слідчий суддя) розр. фейл., 19.20 Реклям. концерт. 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 20.00 Актуальний монольог, 20.15 Трансм. з Берліна: Легка музика, 21.10 Веч. денник, 21.10 Із суч. Польщі, 21.15 Фільм. музика в вик. орх., 22.30 Теперішній стан кат. місій у світі, 22.45 Мендельсон: „Гебриди“ увертюра з гр. пл., 23.05 З ріжних країн — гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.34.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська	льоко Львів від	до	від	до
Ячмінь одн.	13·25—13·50			
Ячмінь на мл.	12·50—12.75			
Гречка на мливо	14.00—14.25			

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 23-го жовтня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів
1 кг. масла десерового бльокового без опакування . .	2·70 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·80 „
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·75 „
1 к. яєць	4·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 23. X. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята 0·90—1.30 І. кляси	0·90 зол.
Курки однорічні І. кл.	0.95 „
Качки годовані в ясним опір.	0.75 „
Качки товщеві	0.90 „
Гуси годовані	0.75 „
Гуси товщеві	0.90 „
Пантарки годовані	0.90 „
„ товсті	1.— „
Індики год.	1.— „
Індички год.	1.10 „
Індики товсті	1.10 „
Індички товсті	1.20 „

Курки й курята приймає в кожній кількості. Іншу птицю в кількости визначеного приділу для кожного свого поставця. Птиці не годованої, худої не приймає. Приймає нових доставців.

Купує вівсяну питльовану муку, просо й овес.

ОПОВІСТКИ.

Замісць вінка на могилу бл. п. Івана Іжицького зложили дир. Рутковський, Мацькевич і Охримович по 10 зол. разом зол. 30 на Рідну Школу

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.